

Posudek na diplomovou práci Jakuba Hájička „Komeniologické studie Jiřiny Popelové“

I když název diplomové práce slibuje analýzu komeniologických studií české filosofky 20. století Jiřiny Popelové, autor pojednal o svém tématu daleko šířeji, neomezil se jen na přínos Jiřiny Popelové v kontextu vývoje české, potažmo zahraniční komeniologie, nýbrž pokusil se velmi seriózně vytvořit její lidský a profesionální portrét.

Autora lze po mém soudu oprávněně ocenit nejen za to, že přikročil k monografickému zpracování myslitelského odkazu osobnosti, která v něm spojila události a životy několika generací, tvořila na pozadí pohnutých přelomových situací vývoje české společnosti, nýbrž i za to, že se nezalekl určité nonkonformity, problematičnosti tématu a přistoupil k jeho zpracování s velkou mírou vkusu, schopnosti vpravdě „díltheyovského“ vcítění, s erudicí a badatelskou vášní.

Autor diplomové práce dokázal shromáždit velké množství reprezentativního materiálu, o němž se opírá při rekonstrukci stěžejních etap profesionální kariéry J. Popelové. Jeho portrét není zjednodušený, černobílý. Dokáže si od objektu svého zkoumání udržet patřičný odstup, na druhé straně však analyzuje a hodnotí činy i myšlenky Jiřiny Popelové s opravdovým pochopením a zralostí, která by svědčila spíše o vyšším věku a bohatších životních zkušenostech autora diplomové práce.

Text je promyšleně a přehledně logicky strukturován. Autor postupuje krok za krokem, velmi detailně sleduje vnitřní svět i filosofickou cestu této „ikony“ novodobého českého myšlení. Využívá pramenů a literatury nejrozličnější provenience, nesnižuje se však k samoučelné či bulvární demytizaci či k povrchnímu redukcionismu. O autorčiných osobních i odborných prohrách referuje citlivě a věcně. Nedémonizuje ani její cestu k marxismu, ani její politické a ideologické postoje v systému tzv. reálného socialismu. Autorův přístup může jistě inspirovat další mladé badatele, kteří se budou zaměřovat na studium naší nejnovější historie, osobností, jejichž život zásadně poznamenaly právě politické a ideové zvraty posledních desetiletí, a kteří přitom nebudou mít zájem na vytváření dalších nechvalně známých „bílých míst“ české historie. V neposlední řadě lze předložený text chápat i jako příspěvek k hledání odpovědnosti intelektuála – filosofa za „obec“, ve které působí a již je koneckonců nucen skládat na konci života své účty.

Závěry: Mgr. Jakub Hájiček splnil úspěšně zadání diplomového úkolu, vytvořil interdisciplinární text, který svým obsahem, zaměřením i úrovní formálního zpracování představuje určitou modelovou strukturu, na níž je možné bezprostředně navázat. Osobnost, dílo Jiřiny Popelové z autorovy studie nevystupuje jako mrtvá litera, nýbrž jako živý a provázaný organický celek provokující čtenáře jak starší tak mladší generace k celé řadě otázek o povaze nás samých, o povaze české společnosti.

Připomínky: Textu by prospělo určité krácení a zhuštění. Občas je poněkud mnohomluvný a čtenář může místy ztrácet orientaci v problematice. Při rozboru komeniologického díla se autor nevyhne určité popisnosti, nevytěží, jak by téma zasluhovalo, plně skutečné konfrontace s patočkovskými postupy a výsledky. V závěru studie může čtenář zachytit určitou únavu autora z širě zpracovávané látky, jako by mu již nezůstala energie k hlubšímu rozpracování výsledků. Zde postrádám výraznější názorový „rukopis“ samotného autora diplomové práce. Přes uvedené připomínky považuji text za velmi kvalitní. Autorovi doporučuji, aby se při obhajobě ještě jednou vyjádřil k proměnám filosofické orientace J. Popelové, případně k jejímu podílu na řešení otázky filosofie českých dějin.

V Praze 20.5.06

PhDr. Jaroslava Schlegelová, CSc.

